

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/180/2017
Identifikačné číslo spisu: 6112212898
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6112212898.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo spore žalobkyne VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko s.r.o., so sídlom Vajnorská 98, 831 04 Bratislava, zastúpenej spoločnosťou NITSCHNEIDER & PARTNERS, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Cintorínska 3/A, 811 08 Bratislava, IČO: 35 874 465, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Dušan Nitschneider, proti žalovanému I. M. Y., bytom C. XXX, XXX XX C., zastúpenému spoločnosťou URBÁNI & Partners s.r.o., so sídlom Skuteckého 17, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Juraj Remšík, o 5.379,26 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16 C 273/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. októbra 2016 sp. zn. 17 Co 730/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1. júla 2015 č.k 16 C 273/2012-206 určil, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 1.067,68 € s 9,5 % úrokom z omeškania od 1. októbra 2011 do zaplatenia. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Súd prvej inštancie mal v konaní za preukázané, že nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 1.044,40 € (uplatnené náklady na zaistenie predmetu financovania), ako aj v časti nesplateného úveru v sume 23,28 € je dôvodný, a preto mu v tejto časti v plnom rozsahu vyhovel.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 12. októbra 2016 sp. zn. 17 Co 730/2015 na odvolanie žalobkyne rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti zaplatenia sumy 3.355,08 € s príslušenstvom (druhý výrok) zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 3.355,08 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo

sumy 3.355,08 € od 1. októbra 2011 do zaplata. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 64,44 %. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že z hľadiska obsahu podaného odvolania žalobkyňa nesúhlasila len so zamietnutím žaloby v časti o zaplata sumy 3.355,08 € s príslušenstvom, preto odvolací súd preskúmal napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie len v tomto rozsahu a v prevyšujúcej časti nechal výrok rozsudku o zamietnutí žaloby nedotknutý. Nestotožnil sa s právnym posúdením veci zo strany súdu prvej inštancie pokiaľ tento dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je v časti o zaplata sumy 3.355,08 € s príslušenstvom nedôvodná. Konštatoval, že z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa v podanej žalobe uplatnený nárok na zaplata sumy 3.355,08 € s príslušenstvom odôvodňovala dojednaním v článku VII bod 5 všeobecných zmluvných podmienok a toto odôvodnenie zopakovala aj v priebehu konania (napríklad na pojednávaniach 9. septembra 2013, resp. dňa 30. októbra 2013, v oboch prípadoch v prítomnosti právneho zástupcu žalovaného), právne posúdenie veci zo strany odvolacieho súdu preto nemôže byť prekvapivé a založené na doteraz neuvedenej právnej argumentácii, pretože strany (a osobitne žalovaný) mali v priebehu konania dostatočný priestor sa k tejto argumentácii vyjadriť. Pre právne posúdenie veci je preto rozhodujúce, že uplatnený nárok na zaplata sumy 3.355,08 € má svoj základ v zmluvnom dojednaní žalobkyne a žalovaného a vznik tohto nároku žalobkyne je dôsledkom výlučne porušenia zmluvných povinností zo strany žalovaného; preto podľa odvolacieho súdu neobstojí ani argumentácia žalovaného, že v tomto prípade má ísť o prenos daňovej povinnosti zo žalovaného, ktorý je neprípustný, pretože o prenos daňovej povinnosti sa nejedná, nakoľko predmetným dojednaním nedošlo k zmene platiteľa dane (čo je podstatou zákazu prenosu daňovej povinnosti), pretože daň z pridanej hodnoty bola povinná zaplatiť žalobkyňa, ale naopak ide o osobitné zmluvné dojednanie (záväzok žalovaného vyplývajúci zo zmluvy ako dôsledok porušenia jeho zmluvných povinností). Odvolací súd dospel k záveru o splnení podmienok na zmenu napadnutého výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a podľa písm. b/ CSP, lebo rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Navrhoval, aby dovolací súd zamietol žalobu žalobkyne ohľadom I. výroku rozsudku odvolacieho súdu. Uviedol, že súd žiadnym spôsobom nezohľadnil právnu úpravu týkajúcu sa ochrany spotrebiteľa. Namietal, že skutočnosť, že nejaká daňová povinnosť eventuálne vzniká žalobkyni, znamená, že vzniká voči štátu a nie voči žalovanému ako vtedajšiemu vlastníkovi vozidla. Realizáciou predaja vozidla z vlastníctva žalovaného (ako neplatcu DPH) nevzniká žalovanému žiadna daňová povinnosť.

4. Žalobkyňa navrhla dovolanie žalovaného odmietnuť, resp. zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. V danom prípade je v dovolaní uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je procesnou povinnosťou

dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku tejto viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

10. Otázkou relevantnou z hľadiska tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (1 Cdo 126/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 132/2017, 4 Cdo 207/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 221/2017).

11. Žalovaný zastáva názor o prípustnosti ním podaného dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a zároveň podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

12. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“.

13. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dopadá na situáciu, v ktorej určitá právna otázka ešte nebola dovolacím súdom riešená, preto ani nedošlo k vytvoreniu a ustáleniu jeho rozhodovacej praxe.

14. Otázkou možnosti súbežného uplatnenia prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a (zároveň) § 421 ods. 1 písm. b/ CSP už najvyšší súd riešil v iných dovolacích konaniach. V rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 123/2017 (sčasti podobne tiež 6 Cdo 129/2017, 6 Cdo 13/2017, 6 Cdo 21/2017 a 4 Cdo 14/2017) k možnosti vyvodzovania prípustnosti dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a zároveň z § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP uviedol, že „súčasná existencia všetkých týchto predpokladov prípustnosti dovolania sa bez ďalšieho z povahy vecí vylučuje. Nemožno totiž odôvodňovať prípustnosť dovolania tým, že určitá právna otázka je rozhodovacou praxou odvolacieho súdu riešená ustálene a zároveň, že dovolacím súdom nebola riešená, resp. že je ním riešená rozdielne“ [poznámka: sťažnosť, podaná proti tomuto rozhodnutiu najvyššieho súdu, odmietol ústavný súd ako neopodstatnenú (I. ÚS 644/2017)]. Vec prejednávajúci senát, ktorý sa stotožňuje s týmito právnymi názormi, nadväzujúc na ne dodáva, že pokiaľ procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania tvrdiac, že určitá právna otázka už bola dovolacím súdom vyriešená a zvolené riešenie sa stalo súčasťou „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“, od ktorej sa odvolací súd odklonil (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), je len logické, že zároveň nemôže úspešne argumentovať tým, že tá istá otázka ešte nebola dovolacím súdom vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

15. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že odvolací súd sa svojimi právnymi závermi odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), treba uviesť, že do tohto pojmu patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované

v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

16. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 27/2017, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, 7 Cdo 7/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie dovolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ a mohlo by viesť k procesne neprípustnému bezbrehému dovolaciemu prieskumu prieciaciemu sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj tiež Števcík M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

17. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 235/2016, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017).

18. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na zistenie (prijatie záveru), či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu. Pokiaľ dovolateľ nevysvetlí, ktoré rozhodnutie treba považovať za „skorší prípad“, dovolací súd nemá podklad pre takéto posudzovanie (nemôže posúdiť, či skutočne došlo k dovolateľom tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), čo v konečnom dôsledku znamená, že nemôže prikrôčiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

19. V danom prípade žalovaný v dovolaní nekonkretizoval právnu otázku ani neoznačil žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, od právnych záverov ktorého sa odvolací súd mal odkloniť. Jeho dovolacia argumentácia v jednotlivostiach a aj komplexne nedáva podklad pre posúdenie, či skutočne došlo k ním tvrdenému odklonu.

20. Žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Na rozpornosť jeho argumentácie o prípustnosti ním podaného dovolania podľa tohto ustanovenia s iným dovolacím tvrdením (o prípustnosti jeho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP) už dovolací súd poukázal v bode 16. K tam uvedenému preto len dodáva, že v danom prípade ani pri posudzovaní dovolania podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) nemožno z tohto procesného úkonu žalovaného vyvodiť, konkrétne ktorú právnu otázku riešenú odvolacím súdom považuje žalovaný za dosiaľ dovolacím súdom nevyriešenú.

21. Vzhľadom na skutočnosť, že dovolateľ nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

22. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.